

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARÁ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagos)

CADA NÚMERO 5 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA
NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: LLIBRERIA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20, BOTIGA
BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ: Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA pessetas 1·50—Cuba, Puerto Rico
y Extranjer, 2·50

L' ONZE DE FEBRER

PASSAN anys; pero no passa, per que no pot passar, el recor de aquesta fetxa memorable, que simboliza la reintegració en el poble de la soberanía nacional detinada per la monarquia.

Proclamada la República espanyola per l'Assamblea nacional l'onze de febrer de 1873, immediatament després de l'abdicació del rey D. Amadeo de Saboya, tiugué, es cert, vida precaria, tan gran era l'nombre de sos enemis y tan terribles els entrebancs que aquests li oposaren en son camí.

Pero no se ha de ocultar tampoch que les discordias y divisións que minavan als elements republicans contribuïren a precipitar la seva cayuda.

Y es qu'en aquella època, de lliure expansió del esperit públic no s'havia inventat encara l'òmido sistema del torn dels partits, explotadors insaciables de la cosa pública a despit de tot y en contra del país. Els prohoms republicans, nobles, desinteressats y patriots portaven idees y no apets, pensaments y no concupicències à les esferas del poder. Acceptavan com un sacrifici el govern de la nació, y no reparavan en dimitir el càrrec, quan no estaven segurs de la confiança de la majoria de l'Assamblea, elegida spontàneamente pel país y sense l'fòrceps de la influència oficial.

Si d'alguna cosa pecaren sigué d'excessivament pudentos.

Y pobres pujavan al poder y pobres ne sortien.

Aquest exemple eloquent pot oferir-se avuy, ab mes oportunitat que may, davant dels cap-pares de las pandillas monàrquiques, que tenen com vincular el mangoneig de la cosa pública. No las han conegudas, ni las coneixerán may ells las austeras virtuts republicanes.

Y ja no 's queda tampoch ni sisquera sombra de pretext per invocar en contra de la República espanyola, l'òrrec de las perturbacions y desordres, que ab tanta exageració y malavolensa, converteixen en un'arma intimidadora de determinades classes socials. Perque las ebullicions populars del any 73, que haurian sigut pasatjeras, dat cas que la República hagués lograt consolidarse, no causaren al país ni la milèssima part del dany que li ha produït l'òrde elaborat pels monàrquics, mercés al ofegament sistemàtic del esperit públic.

¡Que pagaria avuy Espanya de trobar-se en una situació semblant a la que tenia l'any 73!

A pesar de veures obligada la República a plantar cara á tres distintas guerras, l'estat econòmic del país era relativament pròspero: corria l'diner; l'or no havia encara emigrat d'Espanya; les tributs eran tolerables, y l'Hisenda estava molt lluny de la bancarrota en que avuy la vejem envolta.

La República acumulà contra 'ls carlins les forces militars, que després utilitzà la restauració borbònica per acabar la guerra; la República sostingué vigorosament sense desangrar al país, els seus

drets en l'illa de Cuba sublevada; la República no perdé ni un sol pam de territori.

¿Poden dir lo mateix els monàrquics de la restauració y de la regència?

* * *
Per això avuy mes que may, ens honrem solemnitzant el seu recor.

Encare avuy es la República l'única solució salvadora, capás de unir á tots els espanyols amants de la llibertat y sedents de regeneració; á tots els espanyols que ansían per la patria una nova vida de dignitat y de progrés; á tots els espanyols contraris al detestable predomini clerical, que 'ns priva de marxar de concert ab totes las nacions civilizadas.

Una República verament nacional, no una República de banderia, que aquesta ni la volém, ni may hem traballat per establirla, donarà á Espanya nova forsa per espolsar-se de una vegada els ressabís de una era llarga d'enervament, de misèries, de desastres y de vergonya.

LA REDACCIÓ

AL AUTOR DE ELECTRA

J'Bravíssim, senyor Galdós!
Acaba de tocá 'l viu:
d' això verament se 'n diu
un cop de puny de colos.
Alts y baixos, rics y pobres,
els d' aquí com els extranyos,
tots ho dihém;—!Per molts anys
pugui fer tan bonas obras!

Hi ha que atacá 'l cranch antich
que 'ns rosega l' organisme.
Sí, senyó. ¡L' clericalisme!
Veus'el aquí l' enemic.

L' onada negra 'ns ofega.
Mentre tingüem tants germàns,
tants frares, tants capellans,
tants religiosos de pega,
tanta gent que s' ompla 'l pap
ab l' industria de la fe,
Espanya no serà ré
ni 'l poble podrà alsà 'l cap.

¿Cóm ha de surà un país
nutrit ab ideals morts,
que ni fent un gran esfors
pot pagà al mestre infelís,
y en cambi als monuments,
símbols de la tonteria,
y edifica cada dia
deu temples y vint convents?

¿Cóm no s' ha de riure 'l mon
de la pobra rassa hispana,
si veu que aquí 'l clero 'ns mana,
y 'ns posa la cendra al front,
y fem un quart de camí
per besá á un ídol la mà,
y tothom sab de resá
y ningú sab de llegí?

Vosté ho ha entés, don Benet:
s' ha de tirar nit y dia
contra aquesta hipocrisia,
pero s' ha de tirar dret.

Si la nació vol llurarse
dels seus xucladors impurs,
no li queda mes recurs
que posar fi á aquesta farsa.
¡Prou comedia! S' ha acabat
tot això de dí 'ls neulés
y aná acceptant pagarés
per cobrá á l' eternitat.

L' electroterapia aplicada á la paràlisi del poble. (Sistema Pérez Galdós.)

El camp es gran. Que batalli qui ab fosa per lluytá s' veji. Qui vol viure, que's basqueji; qui vol menjar, que traballi. Hem de muda un mecanisme que cau de vell, y ho faré. Basta d'un cop! ja n'estém tips y cuyts de fanatisme!

Cal combatre sense treva, il·lustre Pérez Galdós; cal seguir l'camí glòrios que'ns ha trassat la obra seva. Així se traballa, així! No al demà removenste contra 'ls corbs, y al vespre fentse congregant de Sant Lluís.

La religió pot sé hermosa quan no es paper cotisable; sincera, es molt respectable, fingida, es arxiasquerosa.

Electra ha sigut el crit, l'avís d'un soldat valent que té un ull clarivident y un cor mascle dins del pit.

Saturat de lletania y aliments sense sustancia, ensopit per la ignorància, el pobre poble dormia. Pero avui vosté hi empunya la corda de la campana, y á sa empenta soberana de prompte s'ha despertat.

Lo que ara ha de fèr es seguir tocant ab tot el braó, porque si's para... tinc pò que se'ns tornarà á dormir.

C. GUMÀ

EN PREPARACIÓ

EL PECAT DE EVA

PER C. GUMÀ

DE DIJOUS A DIJOUS

EL succés més ruidós de la setmana ha sigut l'estreno de la *Electra*. L'esclat del esperit liberal provocat per l'èxit del drama de 'n Pérez Galdós, à qui més va sorprendre sigué al govern. De bon principi no sabia que fer: prohibir les representacions d'una obra deguda à un dels escriptors que més honran à la nació espanyola, era donar una campanada massa forta que hauria produït general escàndol en tot lo mon civilitzat. Apart de això la societat d'autors dramàtics, fent causa comú ab l'autor d'*Electra*, estava disposta á retirar totes les obres que's representen, y als teatros no'ls hi hauria quedat altre remey que declarar-se en *huelga*, cosa que no s'ha vist mai en cap país del mon.

L'Ugarte, donchs, apelà al recurs de fer de las tripas cor. Y no sols va declarar que les representacions serian permesas, sino que fent la rialleta del conill va dir que 'l drama de 'n Pérez Galdós li agrada molt.

Així sí, à la segona representació, una banda de mal-carats que de una hora lluny *pudian* à *secretaria* va apostar-se pels alrededors del teatre, y quan els espectadors n'eixien més entusiasmats que may, un d'aquests va donar el crit de *Vivan los jesuitas!* *Muera Pérez Galdós!*

El pùblic indignat se disposava á respondre à una tan villana provocació, quan tot d'una 'ls polisons se llansaren garrot en mà, sobre la gent qu'eixia del teatre, descarrigantlo furiosos y sense mirar à qui tocaven. L'Ugarte s'ha guardat molt bé de dir si li va agradar més aquesta iniqüitat policiaca que 'l drama de 'n Pérez Galdós, y *El Imparcial* que mesos enrera, compàrtia ab en Silvela, las responsabilitats del govern, va ser denunciat, per la ressenya que va fer de un atropello, digne sols de les kàbils del Riff.

Els que vagin fent, que així se comensan moltes vegades, las grans revolucions. De totes maneras, s'ha de reconeixer y proclamar ab entusiasme que 'l drama *Electra* ha aixecat l'estat de siti que pesava sobre 'ls esperits, mil vegadas més terrible per sos efectes, que 'l que proclama 'l govern sempre que li convé tapar ab un pelut l'estàtua de la llei.'

* *

L'aventura del *Quirós canto* que à la meytat del seu viatge à Inglaterra, va tenir que tornar al Ferrol, ab vu de sus dotze calderas reventadas, ha omplert de justa indignació à tot el país, que no comprén com s'han pogut evaporar els 300 milions de pessetas que se li han exigit pera la construcció de una esquadra, resultant que no tenim un sol barco útil, ni tan sisquera per empender un viatje de recreo.

Lo que's comprén menos es que encare hi haja qui's presti á desempenyar el càrrec de ministre de Marina.

En vā alegarà en Ramos Izquierdo, que va ser sorprès pels informes que se li varen donar oficialment, assegurant-li que 'l creuer estava en condicions immillorables pera realisar una travessa, que un mal llagut de vela es capás de portar à efecte sense cap inconvenient. En vā procurarà agarrar-se à la poltrona, dihent que ha manat obrir sumaria, resolt a castigar ab tota severitat à qui siga que resulti culpable de aqueix ridícul contratemps.

El país està advertit de sobra, y sab per amarga experiéncia, que llops en llops no's mossegan, així siguin llops de terra, com llops de mar. No son els casticths en detall els que poden satisfer à la vindicta pública. Els casticths, en tot cas, tindrian de ser de conjunt, y haurien de afectar à tots els qu'en aquests últims anys han tingut alguna intervenció en els negocis de la Marina. Els uns haurien de ser castigats per la seva negligència; els altres pels seus llatrocinis.

Al efecte res més propi que transformar en *potions* totas aqueixas carracas que per res serveixen; omnipotents de culpables confessos ó convictes. Ells las han fetas; qu'ells sols las disfrutessin; però no ab sou de marinos, sinó ab ranxo de presidaris.

Si s'arribava à fer un escarmient enèrgich, que no's farà, el país recobraría la confiança perduda, y alentarfam l'esperança de qu'en lo successiu podríam aspirar à tenir marina.

* * *
A Gijón s'ha declarat una *huelga* formidable, poch menys que general.

Els traballadors reclamen ara 'l cumpliment de les promeses que se'ls van fer, durant el viatge regi, relativas al establecimiento de la jornada de les vuit horas. Llavors convenia que's mostressin ben suisos, que no moguessin brega, y hasta que rebes sin bé à sos regis visitants. Y van procurar enllepo-

Mes tot allò ha passat. Ara ja no'ls necessitan per res; molt al contrari. Y tant bon punt tractan de recordar allò de *A sants y á mínyons, no'ls prometis que no'ls dons*, el govern per interina provisió, declara l'estat de guerra y 'ls inunda de guardias ci-vils y de forces del exèrcit.

Aquest es, després de tot, el pò quotidí de la *Unió conservadora*. Fins ara ha passat el temps provocant conflictes, y mirant de ofegarlos. No té cap més feyna que aqueixa, molt semblant á la de 'n Jafá.

Fent y desfent gasta 'l temps y las energías. 'Y no hi haurá ningú que 'l desfassi á n'ell, acabant de un cop ab una plaga, que ha terminat per ferse completament intolerable?

PEP BULLANGA

serables que may arrebatantlos l'últim rosegó de pà, per medi de una competència irresistible... y 'l poble sense sortir del seu ensopiment.

Per conservar son infame predomini en las colonias, qu'eran la seva hisenda, exigia el sacrifici de més de cent mil vidas de altres tants proletaris, obligats al servey de les armas, del qual la llopada se'n eximeix sens més que vestirse pel cap... Perdià tragicamente aqueixas vidas y vergonyosament aquelles colonies... Y ni després de una hecatombe tan espontània, el poble s'despertava.

¡Bé n'ha sigut de llarrach aquest son... bé n'ha sigut de funest y horrible!...

Sembla ja l'antessala de la mort de tota una nació que un dia sigué gran y poderosa... Ja hi havia qui tirava 'ls seus cálculs per quan sonés l' hora de repartir-sela. L'Espanya havia arribat ja al punt més fondo y més negre del abisme... al punt més tembrós desde 'l qual no s'ovira ni la llum de una esperança, ni l'espurneig d'estrella de un ideal remot.

* * *
El drama *Electra* ha produhit en el cos social el mèjic efecte de una corrent *elèctrica* en el cos de un paralític.

Espanya s'ha mogut... Espanya s'ha conmogut. Ja 'l tenim ara l'ideal que necessitavam: no pot buscarse'n un altre que siga més gran, ni més imprevis.

Precisament, al despertar, sentím un gran renou de trasbals y de neteja á la casa del vehí: fins á nosaltres arriban clars y perceptibles els cops d'espaldors y la fregadissa de las escombras que traballen de valent. A França fan dissapte. No ha de quedar allí ni una partícula de la pols y la porqueria

A una estratagema per l'istil tractavan de apelar els clericals valencians, organisant una manifestació carecunda composta exclusivament de noys, que havien de recorrer 'ls carrers de aquella ciutat, empuyant unes banderetes al l'inscripció de *Viva Cristo Rey!*

Es à dir: cobarts per donar el cos, pretenían llençar al carrer á un aixam de criatures.

Les autoritats, ab tot y 'ls seus compromisos ab els missaires, van tenir el bon tino de prohibir aquesta perillosa provocació.

Bò es que comensi á reynar la prudència.

Y que les professors vajin per dintre.

El periódich del liberal Gamazo ha atacat rudament l'*Electra* de 'n Galdós.

Se compren que no li agradi.

¡Qué serà de la seva animeta, si 'l pare jesuita ab qui's confessa, molt sovint, li negüés la seva absolució?

En Sagasta, jutjant l'*Electra*.

«Galdós, gran geni, ha portat la seva obra al teatre ab verdadera oportunitat».

¡Sí, es molt cert!

Pero aquest gall que tot just acaba de sortir de l'ou, no 'l plomarà tú com l'altre, vell marruller, que no ha de faltar qui'l defensi de las trastadas dels amichs traidors.

Navarra està convertida en un verdader infern.

Contra 'ls que no professan las idees ultramontanes, s'emplean tots els medis, fins els mes odiosos. Si son venedors, els neos s'han conjurat per no anar á comprar als seus establiments. Si son compradors, en els establiments se negan a vendre 'ls res.

Aquest odi de rassa que afecta á lo mes intim y sagrat de la conciencia individual, està fomentat pels Ajuntaments y la Diputació compostos en sa majoria d'elements cárquards protegits pel govern

* * *
Els companys de ministeri de 'n Vadillo podrán prendre tantas precaucions com vulguin contra la conspiració carlista, quan, sols baix la seva protecció, s'acumulen en aquell país tals masses de combustible, dispositat á produhir á l' hora menos pensada un formidable incendi.

Sols ells, serán responsables de lo que puga succeir, quan s'igan cridats á compareixer davant del tribunal sever de la justicia popular.

Vaja neos, vosaltres que 'us creyé escullits per la Divina Providència, feu una cosa.

Demanéu-li ab tot fervor que concedeixi á algú de vosaltres el foch de la inspiració, per destruir per medi de una obra dramàtica basada en els vostres ideals, l'efecte produhit per l'*Electra* de 'n Pérez Galdós.

En el Teatre heu sigut vensuts: en el Teatre á defensarlos.

¡Ah ja ho sé! No es la producció teatral que s'exhibeix cara á cara 'l vostre fort.

Vosaltres també 'n traméu, també n'urdiu de comedies; pero no pera ser representadas en públich. Las vostres obres son tenebrosas com els vostres intentos. Y no simbolisan las glòries de las lettres ni de las ideas, sino 'l profit de la infame explotació.

Com els anys anteriors, els amichs de LA CAMPANA ns'abstindréu de prendre part en els banquets commemoratius de la proclamació de la República.

Las dents son bonas per alguna cosa millor que per banquetejar.

Nosalts les tenim per enseñyarlas á la reacció y al govern, y per fens'hì, quan convingui, á mossegades!

No podrá dirse ja que de Madrid vinguin sols las obres del gènere xich que han acabat per embrutar á mitja Espanya.

En compensació á tants disbarats y á tanta besties, ha esclatat allí un'obra del gènere gros, una producció colossal, plena de intenció, de una resona inmensa: el drama *ELECTRA*.

Electra es una corrent poderosa d'*electricitat* destinada á curar la paràlisi que venia sufrint el poble espanyol, embrutit pel clericalisme.

Ara sols falta que aquest dongi una prova contundent de l'eficacia del remey.

¡Bon cop de puny, lliberals de la terra!

¡Bon cop de puny!

L'escena á Gandia.

Un remat de doscents llanuts ab la llana posada de punta van acometre furiosos al director de *El Herald*, com si volguessin menjars'.

Pero 'l director de *El Herald* vā treure's de la butxaca un salpasser de sis tiros, dispositat á repartir confits de plom entre aquella taifa de llaniners, y 'ls llanuts, al veure'l tan decidit vā dispersar-se.

Ara s'entretenen escribintí anònims, assegurant-li que 'l matarán. Pero 'ls olvidan de dir, quan esperan á ferro. Será quan á atacarlo, en lloc de 200 sigui 200 mil?

Llegeix en un telegrama de *La Vanguardia*.

«Constitueix la nota del dia el fet de que aquesta nit han menjat junts á casa del Sr. Laiglesia, 'ls Srs. Romero Robledo y Silvela al objecte de veure si poden arribar á una avinensa política.»

«Sabent qu'és un perill reunir á 'n' aquest parell de fulanos en una mateixa taula? Per forsa 'l senyor Laiglesia deu estar renyit ab la seva vagilla.

Ja no ser que siga veritat alló de dos que semblants que no poden cabre junts en el mon, se trobin després que caben cómodament alrededor de la mateixa cassola!

Un capellà vilanoví ha tingut la poca lataxa de anar recorrent las escoles dominicals, freqüentadas per noys de poca edat, parlant mal de 'n Víctor Baguer y lamentantse de que se li hagués donat terra sagrada.

Deixant apart que ja es impossible què arribi á un grau mes baix d'odiositat, qui tracta de tacar el bon recort d'un honrat patrici, tot aixó de la terra sagrada y 'ls motius en que 's funda per dir que li hauria de ser negada, podrà l'ensotanat de Vilanova anarcho á contar á 'n Mañé y Flaquer, que ab tant empenyo va sostener en el *Brusí*, que D. Víctor avants de morir havia rebut els sagraments.

ÍA LLUYTAR!

ONOR y gloria al gran mestre de l'escena! ¡Honor y gloria á n' Pérez Galdós!

Son dràma *Electra* es alguna cosa més que una obra literaria admirable; es un despertador que á la hora precisa ha tocat ab la resonancia de un'efecte formidable somaten, desvetllant de un cop l'esperit y la conciència de tot un poble, que més que adormit sembla anastesiat per cloroformo clerical.

Si n'fea de temps que al poble espanyol li passaven pel nas y per la boca aquell móador espurnejat d'ayga benyeta, saturat d'encens!

—Dorm, maco, dorm—li, deyán—que un bon son te referir dels espasmes nerviosos que has sufert, durant un sige de lluytas y combats sense treva, pera conseguir al cap de vall no més que una illusió de la ilusió de la lluyta.

»Qu'ha sigut per tu, infeliç, aquesta lluytart que tanta sanch te costa? Una mentida. Ets que ab més afany te la ponderavan, se'n han aprofitat per enriquirse, escarnirte y deshonrante. Desenganya't: la lluytart no s'ha fet per tu. Ets massa nerviós... massa impresionable... massa ingènuo.

»Resa un parente, y pensant en que aquest mon es sols una transitoria vall de llàgrimes, y que hi ha, pels que se'n fan dignes, un' altra vida d'eterna benaventurança, condòrnat dolsament en la nostra falda, segur de que al despertar, te trobaràs transportat al cel en cos y ànima.

LA CAMPANA DE GRACIA

De manera, que ó bé l'*Avi Brusí* várse eco de una miserabile superxeria, ó l'apellá vilanoví, ab l'afany de atropellar á un difunt no repara en atropellar també l'eficacia y la virtualitat dels últims sagraments.

**

Y ara parlant en tesis general, totes aquestas brutalitats del clero son fillas-exclusivament de la intervenció que se 'ls hi deixa tenir en els cementiris.

No contents en treure'l el profit que poden, se permeten establir distincions odiosas, que pugnan ab l'esperit de tolerància y de respecte propi del nostre sigle.

A dreta lleys els cementiris hauríen de ser purament civils, y completament neutres. Enhorabona cada hu s'hi fassí enterrar en conformitat ab las seves creences y preoccupacions; pero cap inconveniente ha de haverhi en que l'catòlic descansí al costat del protestant, y l' protestant junt al lluire-pensador.

Mentre son vius se 'ls deixa habitar en una mateixa ciutat, en un mateix carrer y hasta en una mateixa casa, y precisament quan son morts, qu' es quan ja no' poden disputar ni barallarse, ni tenir disgustos, s' ha de impedir que 's pudreixin dintre d'un mateix recinte, subjectes á las lleys naturals que á tots ens igualan?

L' impedirlo, sobre ser un absurd, constitueix un privilegi del qual els ensotanats han acabat per ferse'n completament indiges.

El número corresponent al pròxim dissapte tindrà caràcter extraordinari, y comprendrà doble número de pàginas. Disposen pera donarli la major amenitat de un gran número de originals y dibuixos, que creyem han de veure ab gust els nostres constants lectors.

COPONS, 4 de febrer

Aquest any hi ha hagut gran escassetat de candelas en la festa de la Candelera, y aixó que, segons una vella costum, durant el curs del any las donas que van á pasar á casa dels dos formers de la vila, reuneixen cada dia unas dugas il·lúries de pa, destinades al home negre, el qual vé obligat á invertir el seu import en la compra de candelas. Pero aquest any s' ha quedat curt, suposant tothom que si la candela no li ha arribat per res, es per que la gasta en sostener un col·legi dirigit per monjas á las que profesa un gran carinyo.

VINAROZ, 31 de janer

El dia 28 s' efectuá l' enterró civil de la filla del nostre company y corregional Cristófol Felip. Mes de 2,500 persones van acompañar el cadáver á la seva última morada. Una música durant tot el curs del corteig anà tocant sentides marxes. —Ja veuen, donchs, els ensotanats, com en aquesta ciutat sempre liberal, van perdent la forsa de dia en dia. Els fills de Vinaroz illustrats artesans, han acabat per comprender que tot el mal d' Espanya prové del fanatism religiós y de l' explotació clerical. Apartar-se, donchs, de aquell vici y d' aquest abús es fer obra de patriotisme y de regeneració.

PORT-BOU, 31 de janer

El diumenge 27 una munió de lluire-pensadors de Port-Bou ens trasladarem á Garriguella pera assistir al enterró del cadáver del qu' en vida s' deya Antero Servetti. La manifestació de dol sigue tan numerosa, com may s' havia vist en aquella població. En el cementiri lluire era de veure la gran atenció ab que las donas y las noyes que may havien pogut sentir altra cosa que 'ls predicots del capellá, escoltavan els discursos dels portbouencs, consagrats á enaltir el lluire-pensament. En Pecareu, en Torroella, en Lloveras y en Llopast emiten conceptes elevats que foren acollits ab grans mostrats d' aprobació. —Hi ha que citar un fet dign de ser conegut. Un ensotanat va tenir la poca latxa de passar pel costat del cadáver sense descubrirse. —Ab quiñ dret exigeixen ells que 's descubreixin quan efectuan alguna de las seves ceremonias? De totes maneras l' acte ha deixat molt bon recor á Garriguella, y entre 'ls liberals de Port-Bou que tinguerem l' honra d' assistir-hi.

TARRASSA, 5 de febrer.

Apesar de que un article de las ordenanzas comunales ab la perdua d' empleo als guardias municipals que tolerin els jochs prohibits en els cafés y societats recreatives de sos barris respectius, en alguns cafés se juga de valent, en especial en dos que son propietat d' un ex-regidor, que sembla que ha buscato en la politica una patente pera estirar l' orela al pobre Jordi. Y els municipals fan els ulls grossos, y fins hi ha qui pretent haverne vist algun fent la manilla en un altre café. Així se compleix l' article 6 del reglament que 's prohibeix freqüentar per passatemps ó recreo 'ls cassinos, cafés, tabernas y altres establiments analèctics.

Resultat del joch es que molts marits, el dissipate, al anar á sopar ja no portan ni un céntim, y se's mullers tota la senyana 's veuen obligadas á anar á buscar 'l pà a flan. Y si en cas de malaltia necessitan metje no 'l troban, puig com no pagan, els posan al quadro d' honor, motiu pel qual cap facultiu se presta á visitarlos, per haverlo aixís acordat entre ells. Vejin, donchs, com la tolerància ab el malelit vici del joch pot afectar hasta á la salut y á la vida de las familias dels jugadors.

CRIT D' ALARMA

AN apagarse aviat els ecos d' aquella valenta campanya que contra la invasió clerical, van emprendre en el Congrés en Blasco Ibáñez, en Canalejas y alguns altres. No podia succeir altra cosa, tenint en compte que l'caràcter espanyol aguanta els seus entusiasmos menys temps que 'l que dura la flama d' un grapat d' encenalls.

Ademés, per valenta, sana y oportuna que siga una campanya parlamentaria, sempre porta al seu dessobre l'estigma del desprecí ab que la opinió acull tot lo que surt d' aquell centre d' embusterías. Coss merescuda per ésser el parlament el lloc ahont els volatiners y pallassos de la política fan las cabriolas, mitjantsant las quals agafan las bonas talladas els aventurers y els desvergonyits. Per desgracia, molta part del poble no sab fer la deguda distinció entre un Pi Margall y un Gamazo, entre un Azcárate y un Romero, entre un Blasco Ibáñez y un Moret.

L'element clerical, que coneix perfectament nos-

tra manera d' ésser, convensut de que tot allò fora solzament una tronada d' istiu, va acotar el cap, va deixar passar el lleuger xáfech, y va redressar-se ab mes impetu y mes superbia que may, continuant sa embrutidora tasca.

Já havia tornat tot á sa enervadora calma; la reacció continua invadint totes las esferas socials, des de les mes altas ab ellassos incomprendibles, fins á las mes baixas ab la resurrecció de moixigangas ridícules; desde 'ls ministeris seguia la gent beata protegit á tot quant pogués fer farum d' encens, ab la concessió de repugnats privilegis; y l'esperit liberal anaya reduhinse á sa mes mínima expressió, no sentintse altres veus de protesta en contra la invasió clerical, que las de LA CAMPANA y uns quants periódics mes, que ab una constància digna de millors resultats fá una colla d' anys qu' estém senyalant el perill, y combatentlo, perdentse desgraciament nostra veu en la buydor de la mes estúpida indiferència. Tot anava com una seda pera la gent que vol tornar als temps de Carlos II, quan la veu potentia de un geni s' ha deixat sentir fermament y ha fet concebir falagueras esperanzas d' un próxim Renaixement de l'esperit públic.

L' il·lustre escriptor Galdós, gloria nacional gens discutida, ha llenyat ab sa *Electra* un nou crit que no' s' perdrá en l' espay com els dels valents diputats liberals, sino que seguirà tota nostra patria, alsant els cors, despertant energías y senyalant á la gent de una manera superbament clara y hermosa, tota la immensa gravetat del perill reaccionari.

Aprofitém la ocasió, ja que tenim un nom universal per heralt y una idea redemptora per bandera.

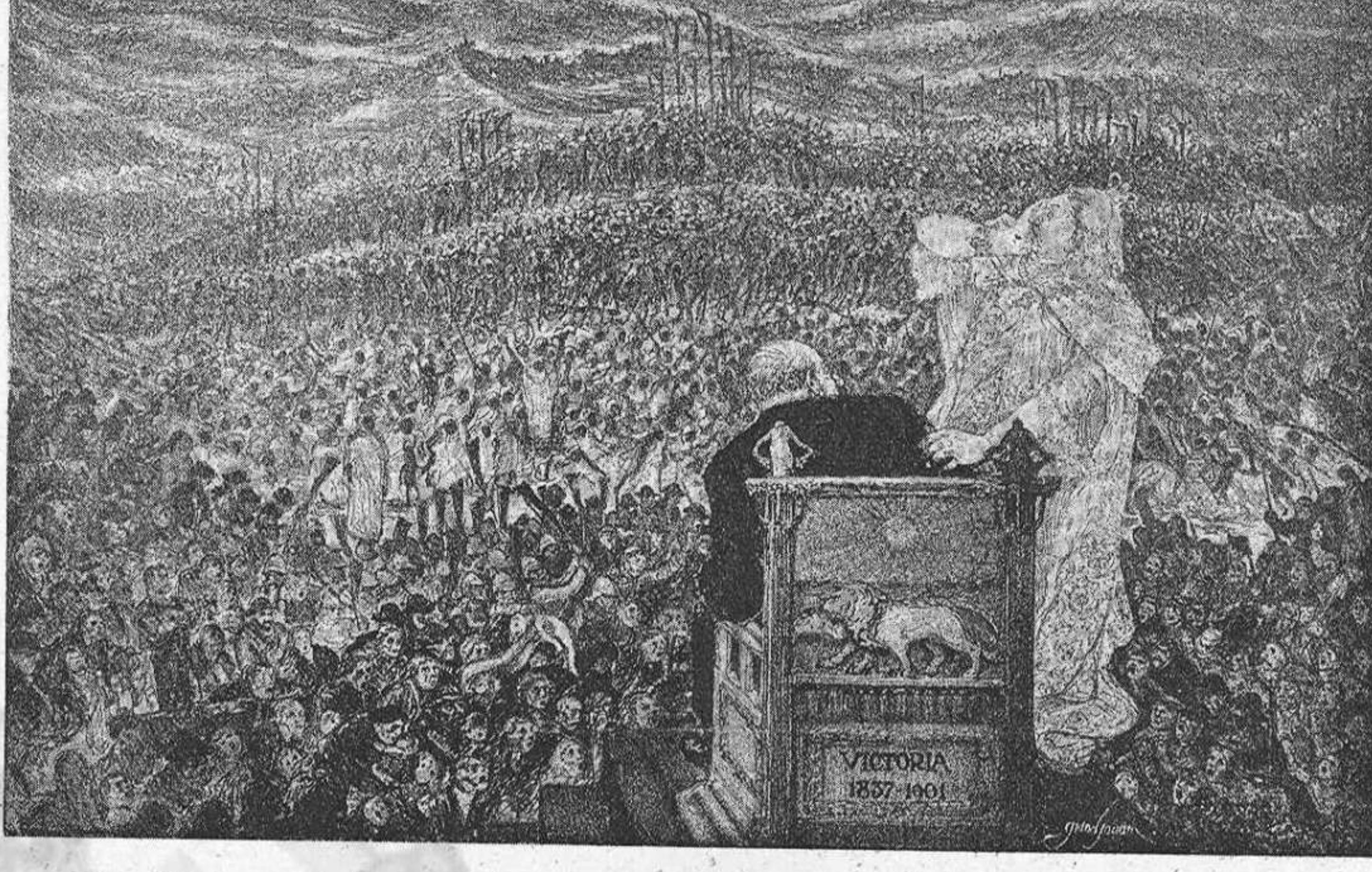
Donem-hi tots un ferm cop de mà. Deixém á un can-

tó exclusivismes de bandería, perque tot quant ten-

deixxi á combatir al asquerós clericalisme, ha d' ésser

profítos per tots.

LA CARICATURA AL EXTRANGER—LAS GUERRAS DE SON REINAT

—Oh, fill meu: acaba aquesta guerra!... Si tú pogues veure lo que jo contemplo desde l' eternitat!...

(De *Le Rire*)

Tant interès deuen tenir en procurar pera nostra patria un respirable aire de llibertat els senzillament avansats com els estrenhadament radicals.

Avant, donchs, tothom que vulgu veureu lluir de la mes estúpida de las esclavituds y de la mes afrentosa de las misèries; no perdén ocasió de combatre á totas horas y en tots terrenos á las repugnats taifas reaccionarias, que si nostra deixadesa y nostra indiferència els ha permés alsar el cap, una energica empenta els el fará arronsar cent canas so ta terra.

Galdós ens ha senyalat el camí; en nostres punys tenim el remey. Si ara no' posém á rotlló al desvergonyiment clerical, serà ben bé culpa de nostra cobardia.

JEPH DE JESUPUS

AL ARMA, CIUTADANS!

Com si fos Espanya lo femer d' Europa dintre nostras terras fá cap á trompons lo que l' avens llenys per vil ó anacrònich y lo que rebujant totes las nacions.

Y ens cauen á sobre deu mil porquerías y el poble ho aguanta porque ni te té ni seny, ni energies, ni nervis, ni re.

Els valents francesos, avuy fan dissipate y aquesta neteja de nostres veïns ens portarà á Espanya tot una frarada de diversas castas y colors distints.

Y ab tants que 'n teníam y la nova tropa, ens trobarem frares, de díu y de nit, als dits, á la sopa y á dintre del llit.

Es una llagosta pitjor deu mil voltas que la que devora los camps extremenyos perque s'alimenta, mes vorràs qu' aquella, sancta, conciencias, riquesas y renys.

S' ampara ab l' excusa de fer bonas obras y aixís agabellà sens gaires fatichs la feyna dels pobres y els quartos dels rics.

Igual que microbis pudent y mefítichs l' atmòsfera empestan y 's fican arreu en palau y covas lligant á son carro al poble fanàtic y al rich faritzeu.

Y tot ho escorcollan, enredan y minan; alla hont botí veuen tot seguit ja hi son, y tot ho dominan fentse amos del mon.

Si voleu combatre l' onada invasora

ha de desvetllarre l' avansada gent y aquesta apatía que 'ns mata y anula traurens del dessobre sens perdre moment.

Tot hem de girarho, tot s' ha de remoure y per l' ona negra no serém vensuts.

Si no alséim el coure ja estém ben perduts!

DELFI ROSELLA

LA VICTORIA DEL CARLOS V

i, senyors, victoria; tal com sona.

De tot aixó que 's diu de qu'en Pérez Galdós, per fer favor al ministre, va corre á estrenar la *Electra*, á fi de que l'públic, engrescat ab l'exit del drama, no s' adongués de lo del *Carlos V*, no'n crequin una paraula.

Tot son infundis y veus volàtils que fan corre quatre desocupats, enemichs, al mateix temps, de la marina espanyola.

¿Per què se 'n havia d' amagar el ministre de lo del *Carlos V*? ¿Qué li ha succehit total, al célebre barco?

Va sortir per un recado, va tornar sense haverlo donat, y parin de contar. Exceptuant lo de las vuy calderas, no li ha passat res més.

Pels esperits superficials ó aficionats á treure las coses de quici, la tornada del formidable creuer es una planxa, un fràcas, una pastadera; l'última pasadera dels nostres llops de mar.

Per mi y pel senyor ministre de Marina es tot lo contrari: la habilitissima reculada del *Carlos V* es un triomfo, una victoria; la primera victoria que 'n

el ministre—per xó cobra un bon salari,—ho sabia tot. Y si no ho sabia, ho temia. Preveia que de las dotze calderas del barco se 'n inutilisaran vuyt; preveia que las onades del Atlàntic serian enormement grossas y finalment preveia que 'l barco hauria de tornar al port ab la proa mística y l'helicte entre camas.

—Y encare, graciás!—pensava ell:—Mentre puvi tornar, y no li succeheixi alguna cosa y no's quedí á mitj camí...

Lo únic que sembla que l'animava una mica era la reputació, 'ls antecedents del barco de las tres xamaneyas.

—Una sola vegada li hem confiat una missió—diu que deyea—y ha tornat sense desempenyada; però... ha tornat.

Volta dir quan vam enviarlo á Filipinas á revenir a n' Dewey, y al ser al canal de Suez va virar en rodó, deixantho corre tot y venint's en altra vaga cap aquí.

Ha sigut ó no ha sigut profeta 'l ministre? Totas las seves previsiones s' han realisat, sense fallar-ne una; totes.

El barco va sortir del Ferrol, va trobarse ab una mar que feya feresa y va quedarse no més ab quatre calderas útils; però, á pesar de tot, va tornar, y, lo qu' es més, va tornar incòlume, ab els dos pals, las dugas vergas, las dugas cofas y las tres xamaneyas.

Aquesta es la victoria del *Carlos V*. Aquesta es la victoria del *Carlos V*.

El trist es que la nació, en lloc de celebrarla com se mereix, la discuteix, la nega y la coloca com qui díu en la categoria de las derrotas.

Espanyolisme pur!

¿Que no ho sabem que 'ls nostres barcos de guerra son eynas delicades que no volen gayres jochs?

¿Que per ventura es cap secret que no' hi ha ni un d' ells que sigui bo ni per fer visitas de pésam?

Y donchs per qué extranyar que un creuer que l' obligan á fer calaveradas, que 'l treuen del seu tranquil retiro, que 'l portan á navegar, busqu altre cop el fondejader, després d' haver rondat una mica?

Si la nació tingués memoria, no las cometirà aquestas ingratituts.

El *Reina Regente*, volgut atravessar no més de Cádiz á Tanger, qu' es com si diguessim de Barcelona á Gràcia, va anàrsen á pico, perdent ell y 300 homes.

El *Carlos V* navega un grapat de millas, y torna al port sense haver perdut un sol tripulant!

—Volen victoria, més hermosa y més completa?

FANTASTICH.

o 'ns podém queixar del govern.

Tot just desprovehit el rebost barceloní de bisbe, ja ho té tot á punt perque no' s' falti aquest sabros articulo de consum.

El bisbe anterior va anarlo á buscar a Vich. El d'ara 'l fará baixar de la Seu de Urgell.

—Ben vingut sigal—dirán els gurmáns:—Bisbe de terra freda es molt atapahit y fá bon caldo!

Details del enterró de la reyna Victoria.

A la sortida de l' estació de Windsor els caballs del carro de artillería sobre l' qual anava l' fèretre, van encabritarse, sent impossible ferlos avansar.

—La causa de aquesta tossudería, no saben quina va ser?

Que algun bromista 'ls va dir á cau d' orella:—Cuidado, que á la cantonada hi ha 'ls boers apostats.

Y com á bons inglesos, els caballs van parar en sech. No están per bromas.

L' aglomeració de curiosos que acudiren á presenciar l' enterr

títol de veterinari y aquest títol l'autorisa per medicar als animals.

Y lo qu' ell dirá:—¿Per qué eran tan *animals* els que 'm venían á trobar?

Cap dels barcos de la Armada marxa bé, y no seá perque no ostentin noms gloriosos.

L'un se diu *Cárlos V*, l' altre *Pelayo*.

¡Pero, qué s'hi ha de fer! Tant á menos ha vingut la patria de *Pelayo y Cárlos V*, que no té res d'extrany que 'l nom no fassi, com diuhens els francesos, *rien à la chose*.

El ministre de Marina podría probar fortuna, cambiandolos uns noms que avuy resultan verdaders sarcasmes. Deixis de glorias passadas y acudi á las presents, que per fortuna no 'n faltan.

Y en lloc de *Cárlos V*, que 'l barco's digui *Memento*. Y en lloc de *Pelayo*, *D. Tancredo*.

Al assistir en Pérez Galdós á la funció del Teatro Real de Madrid, va ser objecte de una calurosa manifestació de simpatia.

Sembia que algú que allí s'troba se'n va ressentir no poch.

Pero no hi ha més: els que assisteixen al *Real* han de pensar qu' hem comensat á entrar en el terreno de las *realitats*.

«A la puerta del teatro
no me vengas á silbar,
que aquesta nit fan *Electra*
y potser hi haurà estofat.

*
No oradors d' estar per casa,
ni politichs sense fondo:
aquí lo que 's necessita
es uns quants Pérez Galdosos.

*
El drama de don Benito
crech que ja no 's diu *Electra*:
tinch entés que ara 's titula:
Una nació que 's desperta.

*
¡Pobre barco! Vuyt Calderas
reventadas, y 'n té dotze.
Per xó, encare moltes gracies,
ipodian reventar tostas!

A la farmacia Galdós
hi ha un gran lletrero que diu:
«Oxigeno en sachs dramàtics
per revifar l' esperit.»

Els mals de la llibertat
ab la llibertat se curan:
els mals del clericalisme
sols poden curarse ab tundas.

L. WAT.

A L' INSERTAT EN L' ÚLTIM NÚMERO

- 1.ª XARADA.—*Sar-da-na*.
- 2.ª TRENC-A-CLOSCAS.—*Lo Sant Cristo gros*.
- 3.ª TERS DE SILABAS.—*SO TE RO
TE RE SA
RO SA LIA*
- 4.ª LOGOGRIFO NUMÉRICH.—*Puigcerdà*.
- 5.ª GEROLÍFICH.—*Castelltersol*.

Han endevinat totas ó part de les solucions del número passat els caballers: F. Gibert de Sala, A. Ribas Ll., Noy de las mostras, El noi del sige xx de Figueras, Buitifarra, Un frare enfadat, Un embolica tronas, P. Piñol, Joseph Escriví, Joseph Herrero A., Baltasanet de Figueras y Una badalonesa.

LA CARICATURA AL EXTRANGER

Una nova carta que acaba d' entrá en joch.
(De *Le Charivari*)

PER AQUEST VIATJE NO NECESSITAVAM.... RAMPOYNAS (Dibuix de M. Moliné)

—Aquí té això, Sr. Ministre de Marina, y ara tòrnins els 35 milions, que no volém mes comèdia.

ENDEVINALLAS.

XARADA

En la comptal Barcelona
coneix á una carnícera
(que ven total molt rebona)
tan guapa y tan retrixeria,
que quan ab mf s' engranya
y 'n diu qu' encara es soltera,
francament, crech m' ensarrona.

Com era avants marinera,
quan parla, *dugas-tercera*,
y això la fa ser mes mona;
balla molt bé l' *hu-primeria*,
y es tan trempada y feynera,
que may se *prima-segona*
de traballà, y ni una estona
deixa sa feyna endarrera.

En ff; no sé cap mes dona
dos-terça-quarta, pitera,
traballadora, bufona
y franea com la Ramona
Malagarriga y Graupera,
que si bé no es de Cardona
te mes sal que una salera.

F. CARRERAS P.

ANAGRAMA

Molta total va importarse'n
días passats un pilet;
per intentar robá un tot
del mercat de Sant Joseph.

SISKET D. PAILA

TRENCA-CLOSCAS

D.ª QUIMA VALUVAR
PICAMOIXONS

Ab aquestes lletras degudament combinadas formar lo
títol de un aplaudit sainete català y l' apellido de son
autor.

UN MILLONARI POBRE

LOGOGRIFO NUMÉRICH
1 2 3 4 5 6 7—Poble català.
3 1 6 7 4 3—Nom d' home
3 4 5 6 7—Poble català.
7 1 6 7—Nom de dona
1 5 4—Animal.
4 3—Nota musical
2—Vocal.

V. TATJÉ

GEROGLÍFICH
X
M I I E R
I I
L O L O
+
I I I
D : P
1 , 9 0 1
A

QUATRE XIFLATS D' ALGAIRE

CORRESPONDENCIA

Caballers: Ansia del Masnou, Girnalda, Un mataperench, Noy de las mostras, Dos pastanagases, Xech de L'ansá y Jordi Pinar: Observin el sentit de la frase d' En Maimón en el drama Electra, quan diu—*Hay que quemar esto!*... Això va pels treballs que 'ns han enviat.

Caballers: Tap de sure vilafranquí, Un millonari pobre, Un K. Nari mut, Rosinol Llauné, A. Ribas Ll. y Emili T. Borges: Fa que, com saben, casém la noya gran, bò serà que 'n llepin alguna cosa; sinó 'l dret de cuixa... 'l dret d' inserció.

Caballer: C. Ossorio Gallardo: El seu article *Los guantes* es molt cursi. Va fer bé en enviarlo al Noticiero, per que nosaltres no li hauríam publicat pas.—Francisco Cadellá: Per sinònim de mal, maledat, malura, may 'n hauria ocorregut escriure *malò*... més aviat carbassa.—Mossen Flochs: Com la xarada 'ns agrada, publicaréim la xarada. Lo demés no.—C. Amor: La séva poesia té un marcant sabor íntim que la fa ser simpàtica. Entra en cartera.—J. Starams: La *Gitanada* anirà; y recomanaréim als caixistes que no prenguin la *n* per una *r*, ó sino... serraduras!—Bunyoler Premianés: La xarada... bueno! lo altre... *malò*—N. B. y S.: Gracias.—E. del Fat: Es de poca novetat pero bastant ayrosa.—P. del C.: Malament

li podém dir això va y això no va, desde 'l moment que no hi ha res que vaj... ni ab rodas.—T. M. Castell: La séva composició *Un consell* en mereixeria la formació d' un de guerra ab tràmits sumaríssims:—J. Espunya Ribot: Els seus versos, senyó Espunya, han anat á pará al foich. Y es clà, si diuhens tant poch en favor de Catalunya!—J. B. T. (Figueras): Els dibuixos no 'ns convenen, y ho sentim; per més que creyem qu' encara ho sentirà més vosté.—Joseph Miralles: Pobre Nasí! Dedicarli *Dugas coronas* com aquestas! *Apaparis* qu' ell sera capás de dedicarli *Las Caranellas*.—Armando del Rosal: Vosté, ab el temps, farà anys. El pseudònim sobre tot es d' un rosat previndre.—J. Carné: *jadubá y conachamens*? Prou, otoi!—Un N. morat pobre: Vosté diu mereixeria la palma del martiri?... Suposén que no het dirá per nosaltres; y d' octosflabos d' aquets no 'ns en empassem.—Cusinet: Els sonets contenen unes assonàncies fatalis; ademés de que no s' entenen gayre, semblan modernistas.—Jaume de Panvaleur: Esta equivocat, lo qu' envia no son quartets, com diu; son quartetas y dolentas. Ah! no dougí sustos.—J. P. D.: *Assai bene i due racconti*.—L. M. de Vilabony: El Calaix del sabi 'ns encomana li diuguem que 'l remey es senzillissim; ab aigua tebia 't té prou; al gut dia que li va anar tant bé.—Jofegen: Rebüt y *velraquit*.—Gratacò: Té rahó no hi ha res tan fret com l' hivern y 'l cor de les ingratis. Sols una cosa hi ha més freda; els versos buysts y sonsos com aquests.—Vicens Abat: Devém ferli ab sentiment una grave afirmació: Dibuixa molt malament y versifica pitjó.—J. P. y E.: Als epigramas els falta una intenció que may podrá suplirse ab la (bona) de vosté.—Ramona Moma: Això ni en broma.—W. Obue (Sitges): A la blanca Subir la teman per bressol de millors poetas.—S. A. C.: Acuséme recibo.—S. B.: Es virtat, el mon es una bola com la séva poesia; mitj graciosa y mitj cervesa. El primer vers es sens dubte 'l millor, més avall n' hi ha algun de curt que mirarem d' allargarlo.—Ruy de Gorch: Feta la selecció, van á ser puesto.—A. C. R.: Probablement anirà sense la dedicatori; la Llorensa ja ho veurà que va per ella, y als demés si que... Ah! 'ls 108 versos, encare no s' han llegit; perdoni.—J. Ll. (Portbou): La carta á que 's refereix no recordém haverla rebuda.

Imprenta de LA CAMPANA Y LA ESQUELLA, carrer del Olm, número 8.

Tinta Ch. Lorilleux y C.ª

Dissapte, 16 de Febrer

Número
extraordinari de

LA CAMPANA DE GRACIA

Text de notables escriptors — Ilustració expléndida deguda á nostres habituals dibuixants

8 planas atestadas de text y dibuixos, tot d' actualitat. 10 CÉNTIMS!!